

DOORGEMELDE DOSSIERS IN VERBAND MET CORRUPTIË

Trends en typologieën

INLEIDING

Op internationaal vlak wordt er de afgelopen jaren steeds meer aandacht besteed aan de strijd tegen corruptie. Corruptie vormt thans een dreiging voor goed bestuur, duurzame economische ontwikkeling, het democratisch proces en eerlijke handelspraktijken. Corruptie ondermijnt het vertrouwen van de bevolking en ondernemingen in de eerlijke en doeltreffende werking van de markten, ontregelt concurrentie en ontmoedigt productieve economische activiteit.

Het verslag van “Transparency International” vermeldt dat België in 2015 de 15de plaats inneemt in een lijst van 167 landen wat de score op de corruptie-index betreft.

Van 1 december 1993 tot 31 december 2015 meldde de CFI 141 dossiers door aan de gerechtelijke overheden die verband hielden met corruptie.

Uit de ontleding van deze dossiers konden besluiten worden getrokken over de trends in deze dossiers. Voor de duidelijkheid maken we hierbij het onderscheid tussen de typologieën die verband houden met de betrokkenen, de onderliggende misdrijven, gevolgd door de witwasverrichtingen en de witwastechnieken.

TYPLOGIEËN

1. Betrokkenen

Politiek prominente personen

Meer dan de helft van de ontlede dossiers betreffen witwasverrichtingen waarbij politiek prominente personen betrokken zijn.

In deze dossiers zijn buitenlandse politiek prominente personen betrokken die in hun land van oorsprong een openbaar ambt uitoefenen of uitoefenden. Ze verblijven niet in België en hebben geen enkele band met België afgezien van het feit dat ze er verrichtingen uitvoeren. Bovendien doen er zich vaak corruptieproblemen voor in hun land van oorsprong, voornamelijk Afrikaanse landen en landen in Centraal- en Oost-Europa.

Het merendeel van deze personen oefent of oefende een politiek ambt uit. Het zijn staatshoofden of regeringsleiders, hooggeplaatste politici of hooggeplaatste ambtenaren. Soms zijn er ook andere gebieden dan de politiek betrokken, maar in mindere mate. Zo was er bijvoorbeeld een politiek prominent persoon die een overheidsbedrijf leidde.

Casus 1

Een **Afrikaanse minister** opende een rekening in zijn naam in België, enkel en alleen om een aanzienlijke overschrijving van een buitenlandse vennootschap te kunnen ontvangen. Er werd geen verklaring gegeven die deze overschrijving zou kunnen verantwoorden. De betrokkene wenste de fondsen over te schrijven naar een andere vennootschap in het buitenland. Er was geen duidelijke economische verantwoording om deze verrichtingen via België uit te voeren. Een persoonlijke rekening gebruiken om geld van een vennootschap te ontvangen en dit vervolgens naar een andere vennootschap overschrijven is eveneens verdacht. De verrichtingen zouden in verband kunnen worden gebracht met de omkoping van een ambtenaar.

Casus 2

In anderhalf jaar tijd werd de Belgische rekening van een vennootschap uit Centraal-Afrika gecrediteerd door vier internationale overschrijvingen voor een totaalbedrag van meer dan 2,2 miljoen USD in opdracht van een vennootschap in de elektronicasector in Azië. De rekening van deze Afrikaanse vennootschap werd twee jaar eerder geopend op verzoek van een fiduciaire op het gebied van boekhouding en fiscaliteit omdat de betrokken vennootschap van plan was handelsactiviteiten uit te voeren met vennootschappen in België en Europa, er bestellingen wou plaatsen en via deze rekening leveranciers betalen. De zaakvoerder woonde niet in België maar in Afrika. Deze vier internationale overschrijvingen werden gevolgd door overschrijvingen naar Zuid-Korea, Cyprus en in mindere mate Frankrijk. De verrichtingen op de rekeningen stemden duidelijk niet overeen met de verwachte aard van de zakelijke relatie, namelijk leveranciers in Europa betalen. Volgens persartikels trad een persoon, met een identiteit die bijna dezelfde was als die van de betrokkene, op als **raadgever van een minister van defensie van een land in Centraal-Afrika**. Andere artikels op het internet hadden het over ontwikkelingsprojecten waarbij een Zuid-Koreaanse vennootschap betrokken zou zijn en over giften van deze vennootschappen aan het leger van dit Centraal-Afrikaanse land om de overeenkomst te kunnen afsluiten. In dit geval werden er klaarblijkelijk betalingen naar een machtig persoon uitgevoerd.

Casus 3

Betrokkene X was een Beninse **minister** die ook in Benin woonde. Hij was een politiek prominent persoon in een sector waar vaak vergunningen aan internationale privébedrijven worden toegekend. Er stonden dus grote financiële belangen op het spel, door de functie die X uitoefende speelde hij een centrale rol.

Op de rekening van X bij een bank in België vonden internationale overschrijvingen plaats die via twee offshorecentra werden uitgevoerd. De fondsen waren afkomstig van een rekening op Mauritius op naam van een vennootschap A met zetel op de Seychellen. De werkelijke opdrachtgever van deze overschrijvingen kon zo dus verborgen blijven.

De mededelingen bij deze overschrijvingen duiden op advieskosten voor de ontginning en het beheer van natuurlijke rijkdommen in Benin. Het was echter erg ongebruikelijk dat een regerende Beninse minister betaald werd voor advies voor de ontginning in

Benin op zijn rekening in België via vennootschap A, met zetel op de Seychellen en een bankrekening op Mauritius.

Informatie van het Mauritiaanse meldpunt toonde aan dat vennootschap A op Mauritius werd opgericht en de inschrijving vervolgens naar de Seychellen werd overgebracht. Y was de zaakvoerder, vennoot en uiteindelijke begunstigde. De Mauritiaanse rekening van vennootschap A ontving overschrijvingen van vennootschap B. Deze vennootschap werd opgericht op het eiland Nevis en handelde in grondstoffen. Ook hier was Y de economische begunstigde. Toen de vennootschap ook in Benin activiteiten begon uit te voeren werden overschrijvingen naar de rekening van X in België uitgevoerd.

Naast deze internationale overschrijvingen speelde vennootschap A ook bij andere financiële verrichtingen van X een rol. X kocht in België onder meer een onroerend goed. Voor deze aankoop vonden betalingen plaats op de derdenrekening van de vastgoedmakelaar die hierbij betrokken was. Dit was ongebruikelijk vermits de betaling voor de aankoop van een onroerend goed doorgaans rechtstreeks bij de notaris plaatsvindt. Vennootschap A was weerom de opdrachtgever van de overschrijvingen.

Het is opvallend dat alle financiële verrichtingen werden uitgevoerd vanaf het moment dat X lid werd van de Beninse regering.

Casus 4

Vennootschap A, gevestigd in België, was werkzaam in de sector van veiligheidsvoorzieningen en zou contracten hebben afgesloten met Afrikaanse landen.

Op het einde van een contract tussen vennootschap A en Dhr. X (handelsagent) ontving laatstgenoemde een commissieloon tot 25% indien hij voor vennootschap A een contract binnenhaalde. De cliënten waren overheidsinstellingen, overheids- of privébedrijven, politie, leger, douane en accijnzen.

*Dhr. X was bovendien lid van het **parlement in een Afrikaans land en lid van de commissie defensie en veiligheid.***

Op de rekening van vennootschap A werd meer dan 7.000.000,00 USD overgeschreven in opdracht van een Centrale Bank. De mededelingen verwezen naar landbouwwerktuigen, veldbedden of schoenen. Sommige van deze aankopen zouden niet via openbare aanbesteding verlopen zijn maar werden via Belgische (Dhr. Y, voormalige bestuurder van vennootschap A) of Afrikaanse (onder meer Dhr. X) tussenpersonen geregeld. Deze bemiddelaars zouden aanzienlijke commissielonen hebben ontvangen.

De debetverrichtingen waren internationale overschrijvingen naar Dhr. X in Afrika voor een totaal van bijna 2 miljoen USD. De mededelingen verwezen naar facturen.

Daarenboven ontving Dhr. X zowat 50.000,00 EUR via money remittance van de bestuurder van vennootschap A.

Gelet op het feit dat dit Afrikaanse land problemen kent op het gebied van corruptie¹ hielden de financiële stromen in dit dossier mogelijk verband met het witwassen van geld voortkomend uit corruptie. Dhr. X oefende in Afrika overigens sinds januari 2012 een belangrijke functie uit, hoewel de financiële verrichtingen in juni 2012 begonnen.

Ambtenaren

In deze dossiers komen ambtenaren voor, Belgen die hun ambt in België uitoefenen of uitoefenden.

Casus 1

*Een Belg had geld en effecten overgeschreven naar een rekening in privébeheer bij een bank in een belastingparadijs. Uit politionele bron bleek dat naar deze betrokkene, een **belastingcontroleur**, een onderzoek inzake corruptie werd gevoerd. Hij werd er van verdacht smeergeld te hebben ontvangen in ruil voor belastingverlagingen.*

Casus 2

*Een **politie-inspecteur** wenste een zeer aanzienlijk bedrag van een bank in een belastingparadijs naar België over te schrijven. Deze fondsen, die niet in verhouding stonden met het officiële inkomen van de betrokkene, waren mogelijk afkomstig van corruptie en de exploitatie van prostitutie, waarvoor hij reeds bij de politie bekend was.*

Andere betrokkenen

Andere dossiers die door de CFI werden doorgemeld betreffen betrokkenen die een functie in de privésector uitoefenen. De betrokkenen zijn meestal Belgen en/of verblijven in België.

*Een Belg had in enkele maanden tijd verschillende stortingen in contanten op zijn zichtrekening uitgevoerd. De fondsen werden vervolgens gebruikt om beursverrichtingen uit te voeren. Uit politionele bron bleek dat de betrokkene, die **materieel kocht voor een farmaceutisch bedrijf**, ervan verdacht werd materieel onder de marktprijs te hebben gekocht in ruil voor smeergeld.*

2. Onderliggende misdrijven

Omkoping van ambtenaren en private corruptie

De dossiers die in verband met corruptie werden doorgemeld houden voornamelijk verband met omkoping van ambtenaren en private corruptie.

¹ Volgens de corruptieperceptie-index 2013 van Transparency International behoort dit land tot de 25 meest corrupte landen ter wereld.

Gevoelige sectoren

Corruptie heeft vaak betrekking op de uitwerking, toewijzing, en uitvoering van openbare aanbestedingen, de toekenning en de aanwending van overheidssubsidies, en de afgifte van machtigingen, vergunningen, toelatingen en erkenningen. Bepaalde sectoren zijn gevoeliger voor corruptie dan andere, zoals de bouwsector en de internationale handel.

Casus 1

*Een Europese onderdaan had een rekening geopend die werd gecrediteerd door aanzienlijke internationale overschrijvingen waarvan de opdrachtgever niet gekend was. De kantoordirecteur nam het geld stelselmatig in contanten op. Uit politionele bron bleek dat de betrokkene **verantwoordelijk was voor het beleid van openbare werken** in zijn stad. Hij werd ervan verdacht commissies voor de toekenning van openbare aanbestedingen te hebben ontvangen. Deze commissies werden vervolgens **met de kantoordirecteur als medeplichtige in België** witgewassen.*

Casus 2

*Een Europese onderdaan had een rekening in België geopend waarop hij een aanzienlijk bedrag overschreef en effecten van een rekening in zijn land van oorsprong plaatste. De betrokkene maakte het voorwerp uit van een onderzoek in zijn land naar een Europarlementslid. Bij dit onderzoek werd de betrokkene ervan verdacht een aanzienlijke commissie te hebben ontvangen om het Europarlementslid te vragen administratieve problemen betreffende een verkoopovereenkomst voor **militair materieel** op te lossen.*

3. Witwasverrichtingen

Uitvoeren van bankverrichtingen

Witwassers die geld voortkomend uit corruptie witwassen verkiezen het bancaire stelsel om hun verrichtingen uit te voeren. Vaak gebruiken ze bankrekeningen enkel en alleen om witwasverrichtingen uit te voeren.

Casus 1

*Een hooggeplaatste ambtenaar van de centrale bank van een Afrikaans land **opende op zijn naam een bankrekening in België**. De rekening, waarop in het begin geen bewegingen plaatsvonden, ontving plots een internationale overschrijving van een bedrijf dat bankbiljetten drukt en kredietkaarten vervaardigt. Het geld werd onmiddellijk in contanten opgenomen. De betrokkene, zonder enige band met België, had geen enkele economische rechtvaardiging om deze verrichting hier uit te voeren. In dit geval schreef de vennootschap het geld over naar de betrokkene om een contract te binnen te halen met de centrale bank waar hij een hooggeplaatste ambtenaar was. De persoonlijke rekening werd in België geopend om de witwasverrichting uit te voeren.*

Casus 2

*Vennootschap A was de Belgische dochteronderneming van vennootschap B, een Franse vennootschap die militair materieel verhandelde, onder meer naar Afrika. De rekeningen van vennootschap A werden als doorsluisrekeningen gebruikt. **Tussen de rekeningen van deze vennootschappen en de rekeningen van vennootschap B vonden aanzienlijke financiële stromen plaats**. Het ging voornamelijk om overschrijvingen met tegenpartijen in Afrika. Het was ongebruikelijk dat een deel van deze fondsen gebruikt werd voor internationale overschrijvingen naar tegenpartijen in Afrika en Azië naar vennootschap C, met Dhr. X als begunstigde. Dhr. X was betrokken bij verschillende gerechtelijke onderzoeken in Frankrijk met betrekking tot witwassen van verduisterde overheidsmiddelen. Door vele rekeningen te gebruiken en verrichtingen tussen de rekeningen van vennootschap A in België en de Franse rekeningen van de moedermaatschappij B uit te voeren werd het moeilijk om de fondsen achteraf op te sporen. De fondsen van tegenpartijen uit Afrika hielden mogelijk verband met verduistering van overheidsmiddelen waar Dhr. X van werd beschuldigd. Het witwassen gebeurde via overschrijvingen naar een vennootschap in Azië met Dhr. X als economische begunstigde.*

Uitvoeren van verrichtingen in contanten en internationale overschrijvingen

De verrichtingen bestaan over het algemeen ofwel uit stortingen in contanten gevolgd door overschrijvingen naar het buitenland, ofwel uit overschrijvingen naar het buitenland gevolgd door opnames in contanten. Het doel van deze stortingen in contanten en opnames in contanten is om de oorsprong en de bestemming van de fondsen te verdoezelen. Het gebruik van internationale overschrijvingen laat hen toe om een internationale dimensie aan hun verrichtingen te geven en hun sporen uit te wissen. Witwassers plaatsen namelijk graag een grens tussen het onderliggend misdrijf en hun witwasverrichtingen.

*Verskillende politiek prominente personen uit Oost-Europa hadden in België bankrekeningen geopend. De rekeningen werden gecrediteerd door **overschrijvingen ter waarde van verschillende miljoenen EUR afkomstig van buitenlandse vennootschappen**. Deze fondsen werden **in contanten opgenomen** in het land van oorsprong van de betrokkenen. Uit politionele bron bleek dat ze ervan verdacht werden hun openbaar ambt te hebben misbruikt om financiële voordelen te verkrijgen. De verrichtingen die door deze personen werden uitgevoerd, voornamelijk de opnames in contanten in hun land van oorsprong, bracht zeer hoge kosten met zich mee, waarvoor er geen economische rechtvaardiging was. Dit toonde aan dat de rekeningen die deze ambtenaren openden gebruikt werden om de antiwitwasmaatregelen die in dit land van kracht zijn te omzeilen.*

4. Witwastechnieken

Gebruik van derden / niet-financiële beroepen

Hoewel in de meeste dossiers de witwasverrichtingen worden uitgevoerd door corrupte personen, worden in verschillende dossiers witwasverrichtingen uitgevoerd door derden, zoals familieleden of mensen waarmee ze een nauwe band hebben, vooral wanneer er politieke prominente personen bij betrokken zijn.

Casus 1

*Een Afrikaanse onderdaan X opende een rekening in België. De rekening ontving een aanzienlijke overschrijving van Y. Het geld werd in contanten opgenomen. X was niet officieel ingeschreven in België en oefende geen enkele beroepsactiviteit uit die een economische rechtvaardiging kon vormen voor de verrichtingen op zijn rekening. Y was de voormalige president van een Afrikaans land en X was de **presidentiële adviseur**. De betrokkenen kwamen voor in een onderzoek naar wapenhandel. De rekening van X werd gebruikt om geld van Y over te schrijven.*

Casus 2

*Op de rekening van X, die in België verbleef, werden verschillende stortingen in contanten uitgevoerd. Het geld werd onmiddellijk naar het buitenland overgeschreven ten gunste van **haar echtgenoot** Y. Uit politionele bron bleek dat Y reeds veroordeeld werd voor fraude ten nadele van de financiële belangen van de Europese Gemeenschappen en deze fraude tijdens de uitoefening van haar ambt werd gepleegd. De stortingen in contanten en de overschrijvingen naar het buitenland werden*

uitgevoerd toen de fraude werd gepleegd. Hierbij was het geld dat op de rekening van X werd gestort mogelijk afkomstig van de fraude waarvoor Y, haar echtgenoot, werd veroordeeld.

Een dossier illustreert het gebruik van een niet-financieel beroep.

*Een voormalig Afrikaanse minister was de voornaamste economische begunstigde van vennootschappen en trusts die in het buitenland waren gevestigd. De rekeningen van deze vennootschappen en trusts ontvingen aanzienlijke overschrijvingen van de regering van een Afrikaans land. De betrokkene werd voorgesteld aan de financiële instelling door een **advocaat** en er werd naar hem een onderzoek op het gebied van corruptie gevoerd.*

Private banking

De diensten van *private banking* worden soms gebruikt voor witwasverrichtingen in verband met corruptie. In deze dossiers worden bankdiensten in het buitenland gebruikt.

*X en Y hadden rekeningen bij dezelfde bank. Op de rekeningen van X en Y vonden regelmatig aanzienlijke stortingen in contanten plaats. Het geld werd vervolgens gebruikt om verschillende overschrijvingen, opnames in contanten en internationale overschrijvingen mee uit te voeren. Uit de ontleding van de rekeningen bleek dat de stortingen in contanten ophielden toen ze op de rekening van Y begonnen. De stortingen op de rekening van X en Y gebeurden toen ze de bestuurders van vennootschap A waren. X en Y waren reeds bekend bij de politie wegens corruptie. Ze zouden in het kader van hun beroepsactiviteiten een toelage in contanten hebben ontvangen. Bijkomende inlichtingen toonden aan dat Y ook een deel van het geld in effecten had geïnvesteerd. Ten slotte bleek ook dat X en Y, evenals hun familieleden, verschillende rekeningen hadden bij een **privébank in een belastingparadijs**. Al deze elementen tonen aan dat het geld dat op de rekeningen van X en Y in contanten werd gestort, evenals de fondsen die ze aanhielden in het belastingparadijs mogelijk gedeeltelijk of volledig afkomstig waren van illegale activiteiten van X en Y in verband met hun beroepsactiviteiten. Er werd een opsporingsonderzoek ingesteld.*

Gebruik van doorsluisrekeningen, schermvennootschappen en offshorevennootschappen

In verschillende dossiers worden ingewikkelde witwastechnieken gebruikt om zo de opsporing ervan te bemoeilijken. Hiervoor openen de betrokkenen rekeningen in het buitenland, voornamelijk op naam van schermvennootschappen, die als doorsluisrekeningen worden gebruikt om geld over te schrijven van en/of naar het buitenland, in het bijzonder offshorecentra.

*De CFI ontving een melding van een bank over verdachte verrichtingen op rekeningen die door twee buitenlanders A en B werden geopend. De rekening van A ontving verschillende internationale overschrijvingen uit **offshorecentrum X**. Een deel van het geld werd opgenomen in contanten, een ander deel werd overgeschreven naar de rekening van B en werd vervolgens overgeschreven naar een rekening van B in het buitenland. Bovendien gebruikte A een rekening in **offshorecentrum Y** om een aanzienlijk bedrag in contanten te storten op de rekening van B en vermeldde*

*binnenkort nog een groter bedrag te zullen storten. Er was geen economische rechtvaardiging voor A en B om rekeningen in België te openen en om verrichtingen op deze rekeningen uit te voeren, wat aantoont dat de rekeningen als **doorsluisrekeningen** werden gebruikt. Het doel bestond er vermoedelijk in het onderzoek naar de oorsprong of de bestemming van het geld te bemoeilijken. Uit informatie van het meldpunt van het land van oorsprong van A bleek dat er naar A en B een onderzoek inzake witwassen liep. A kon in verband worden gebracht met de voormalige president van een Afrikaans land. Deze laatste had ten nadele van zijn eigen land aanzienlijke bedragen verduisterd toen hij er een belangrijk ambt bekleedde. Een groot deel van het verduisterde geld werd op rekeningen in offshorecentrum X geplaatst. Bovendien waren de internationale overschrijvingen die de rekeningen crediteerden ook afkomstig van offshorecentrum X. Dit Afrikaanse land stuurde rechtshulpverzoeken naar het land waar A woonde en naar offshorecentrum Y. Omwille van deze elementen hielden de financiële verrichtingen in België, of minstens een deel ervan, mogelijk verband met de illegale activiteiten van de voormalige Afrikaanse president.*

Investerings in roerende- en onroerende goederen en in de verzekeringssector

Door te investeren in roerende waarden, onroerende goederen en in de verzekeringssector kunnen grote sommen geld van illegale oorsprong in het wettelijk economisch circuit worden ingebracht. Deze witwasverrichtingen vinden plaats in België of in het buitenland en hierbij worden zowel rekeningen van Belgen als van buitenlanders gebruikt.

Casus 1

*Familieleden van een Belgische politicus boden zich aan bij een Belgische bank met een aanzienlijk bedrag in contanten. Dit geld werd onmiddellijk gebruikt om **effecten mee te kopen**. De betrokkenen vroegen deze te leveren om zo de sporen uit te wissen. De politicus in kwestie maakte het voorwerp uit van een onderzoek naar omkoping van ambtenaren. De uitleg die de betrokkenen gaven voor hun verrichtingen was niet erg geloofwaardig. De verrichtingen konden in verband worden gebracht met de feiten die aan de politicus ten laste werden gelegd.*

Casus 2

*De rekening van een vennootschap gevestigd in een offshorecentrum ontving een aanzienlijke internationale overschrijving van de rekening van de vennootschap bij een bank in het buitenland. Kort daarna werd een groot deel van het geld geïnvesteerd in onroerend goed in België. De vennootschap verkocht dit onroerend goed enige tijd later. Onroerend goed kopen en het kort daarna opnieuw verkopen kon als verdacht worden beschouwd vermits **onroerend goed aankopen** allerhande kosten met zich meebrengt. Het offshorebedrijf had deelgenomen aan een humanitair hulpprogramma in het Midden-Oosten waarbij onregelmatigheden aan het licht waren gekomen met betrekking tot een hooggeplaatste vertegenwoordiger van een belangrijke internationale organisatie. In dit geval zou de offshorevennootschap illegale commissies hebben betaald om bepaalde contracten voor humanitaire hulp binnen te halen. Bovendien was het waarschijnlijk dat een deel van de winst die deze contracten opleverden, in België geïnvesteerd werden.*

Casus 3

Het meldpunt van land A had een verzoek om inlichtingen verstuurd naar de CFI inzake een Belgische onderdaan. Deze laatste was de economische begunstigde van een holding in een offshorecentrum, die rekeningen aanhield bij een bank in land A. De Belgische onderdaan was ook rekeninghouder en sloot een levensverzekeringpolis af bij instellingen in land A. Uit politionele bron bleek dat naar de betrokkene een onderzoek inzake private corruptie werd gevoerd. Het geld op een rekening in land A in naam van de holding en de levensverzekering van de betrokkene hield mogelijk verband met de criminele activiteiten van de betrokkene toen hij zijn functie uitoefende.

BESLUIT

De ontleding van de dossiers die werden doorgemeld in verband met corruptie toont aan dat ze voornamelijk in verband konden worden gebracht met omkoping van ambtenaren en ook wel private corruptie.

De betrokkenen zijn ofwel politiek prominente personen, voornamelijk buitenlanders en/of personen die in het buitenland wonen, of ambtenaren of personen met een functie in de privésector, voornamelijk Belgen en/of personen die in België wonen.

De witwasverrichtingen worden voornamelijk via het bancaire stelsel uitgevoerd. Vaak worden er rekeningen geopend enkel en alleen om witwasverrichtingen uit te voeren. De verrichtingen verlopen over het algemeen als volgt: stortingen in contanten worden gevolgd door overschrijvingen naar het buitenland, ofwel worden overschrijvingen uit het buitenland gevolgd door opnames in contanten.

Hoewel in de meeste dossiers de witwasverrichtingen worden uitgevoerd door corrupte personen, worden er in verschillende dossiers witwasverrichtingen uitgevoerd door derden, zoals familieleden of mensen waarmee ze een nauwe band hebben, vooral wanneer er politieke prominente personen betrokken zijn.

Verschuilde voorbeelden illustreren ook het gebruik van ingewikkelde witwastechnieken, zoals private banking in het buitenland, doorsluisrekeningen, schermvennootschappen en offshorecentra.

Investerings in roerende waarden, onroerend goed of verzekeringen komen eveneens voor, zowel in opdracht van Belgen als van buitenlanders.

* * *